

A 88/4/14

Arrest van 30 november 1990
in de zaak A 88/4

Inzake :

EAGLE STAR

tegen

COBECA

Procestaal : Nederlands

Arrêt du 30 novembre 1990
dans l'affaire A 88/4

En cause :

EAGLE STAR

contre

COBECA

Langue de la procédure : le néerlandais

HET BENELUX-GERECHTSHOF

in de zaak A 88/4

1. Gezien het arrest op 16 september 1988 door het Hof van Cassatie van België gewezen in de zaak van de N.V. Groep Eagle Star-Brusselse Maatschappij 1821, gevestigd te Brussel, tegen de N.V. Cobeca, gevestigd te Brussel, bij welk arrest, overeenkomstig artikel 6 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, aan dit Hof drie vragen van uitleg worden gesteld betreffende artikel 4, § 1, onder 2, van de Gemeenschappelijke Bepalingen behorende bij de Benelux-overeenkomst van 24 mei 1966 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, hierna genoemd Gemeenschappelijke Bepalingen ;

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN :

2. Overwegende dat de feiten waarvan moet worden uitgegaan, overeenkomstig het arrest kunnen worden omschreven als volgt :
De N.V. Groep Eagle Star-Brusselse Maatschappij 1821, arbeidsongeval-
lenverzekeraar, heeft vergoedingen uitgekeerd aan Frank Eeckeloo, die
op de weg naar zijn werk slachtoffer is geworden van een verkeers-
ongeval.

Frank Eeckeloo zat in het motorrijtuig dat de schade veroorzaakte. Dat
voertuig werd bestuurd door zijn vader bij wie hij inwoonde.

Op het ogenblik van het ongeval was Frank Eeckeloo nog geen volle 14
jaar. Hij werkte sedert enkele weken, maar het blijkt niet dat hij
reeds een loon had ontvangen of dat hij enig ander persoonlijk inkomen
had.

De voornoemde arbeidsongevallenverzekeraar, gesubrogeerd in de rechten van Frank Eeckeloo, stelde een vordering in tot betaling van de door hem gedane uitkeringen, tegen de N.V. Cobeca, verzekeraar van de civielrechtelijke aansprakelijkheid voor de schade veroorzaakt door het motorrijtuig.

Het Hof van Beroep te Gent wees die vordering af, op grond dat Frank Eeckeloo krachtens de verzekeringsovereenkomst van de verzekering was uitgesloten, nu hij bij zijn vader inwoonde en door hem werd onderhouden. De N.V. Eagle Star-Brusselse Maatschappij 1821 stelde cassatieberoep in tegen dat arrest.

TEN AANZIEN VAN HET VERLOOP VAN HET GEDING :

3. Overwegende dat het Hof van Cassatie het Benelux-Gerechtshof verzoekt de navolgende vragen van uitleg van artikel 4, § 1, onder 2, van de Gemeenschappelijke Bepalingen te beantwoorden :

"In een geval waarin :

(1) de inwonende bloed- of aanverwant op het tijdstip van het ongeval geen "inkomen ontving", maar over korte tijd betaling van loon verwachtte, te weten een eerste maandloon uit een vóór het ongeval gesloten arbeidsovereenkomst,

(2) niet wordt betwist dat volgens het nationale recht de bedoelde verwant, veertien jaar oud, van de bestuurder levensonderhoud kon vorderen en evenmin dat hij met het verwachte loon in zijn onderhoud zal kunnen voorzien,

(3) alleen op grond van (1) door de verzekeraar wordt gesteld dat die verwant niet kan worden aangemerkt als "onderhouden" in de zin van de voormelde W.A.M.-bepaling,

moet dan :

1. het begrip "onderhouden" worden uitgelegd naar het toepasselijke nationale recht of in een zin die eigen is aan de voormelde W.A.M.-bepaling ;
2. in het laatste geval, die verwant worden aangemerkt als niet onderhouden in de zin van de W.A.M.-wet ;

4.-

3. ter beoordeling van het "onderhouden" worden in aanmerking worden genomen (a) de staat van de betrekkingen tussen bestuurder en verwant uitsluitend op het tijdstip van het ongeval, of ook later opkomende gebeurtenissen, (b) een eventuele overeenkomst tussen bestuurder en verwant, met name tot terugbetaling van verstrekt onderhoud" ;

4. Overwegende dat het Hof overeenkomstig artikel 6, lid 5, van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof aan de Ministers van Justitie van België, Nederland en Luxemburg een door de griffier gewaarmerkt afschrift van het arrest van het Hof van Cassatie heeft gezonden ;

5. Overwegende dat het Hof partijen in de gelegenheid heeft gesteld schriftelijke opmerkingen te maken over de door het Hof van Cassatie gestelde vragen, van welke gelegenheid elke partij gebruik heeft gemaakt door het indienen van een memorie; dat de partij N.V. Groep Eagle Star-Brusselse Maatschappij 1821 bovendien een memorie van antwoord heeft ingediend ;

6. Overwegende dat die partijen op de terechtzitting van het Hof van 5 juni 1989 een mondelinge toelichting hebben gegeven, de N.V. Groep Eagle Star-Brusselse Maatschappij 1821 door Mr. A. Houtekier, en de N.V. Cobeca door Mr. J.M. Kluyskens ; dat elke partij een pleitnota heeft ingediend ;

7. Overwegende dat de Advocaat-Generaal E. Krings schriftelijk conclusie heeft genomen op 20 februari 1990 ;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT :

Ten aanzien van de eerste vraag :

8. Overwegende dat het door de voornoemde Benelux-Overeenkomst nagestreefde doel, te weten gelijkvormigheid in de rechtsbeginselen en overeenstemming in de juridische oplossingen inzake verplichte

aansprakelijkheidsverzekering, slechts kan worden bereikt indien de begrippen die vervat zijn in de Gemeenschappelijke Bepalingen bij die overeenkomst, in de drie Benelux-landen op gelijke wijze worden uitgelegd ;

9. Overwegende dat de Gemeenschappelijke Bepalingen, zoals meermalen door het Hof werd bevestigd, voor alles de bescherming van de benadeelden beogen ;

10. dat dienovereenkomstig, naar zowel de tekst van als de toelichting op artikel 3 van de Gemeenschappelijke Bepalingen duidelijk doet uitkomen, de omvang van de voorgeschreven verzekering in beginsel zo ruim mogelijk dient te zijn ;

11. dat daarbij aansluit dat in artikel 4, zoals in de Gemeenschappelijke Toelichting uitdrukkelijk wordt gezegd, een limitatieve opsomming wordt gegeven van de risico's die van de verzekering mogen worden uitgesloten ;

12. dat artikel 4, dat afbreuk kan doen aan de bescherming van bepaalde verkeersslachtoffers, dan ook restrictief moet worden uitgelegd ;

13. Overwegende dat uit al hetgeen hiervoren is overwogen volgt dat criteria die eigen zijn aan het toepasselijke nationale recht, geen grond kunnen bieden tot uitlegging van de Gemeenschappelijke Bepalingen ;

14. Overwegende dat het begrip "onderhouden" in artikel 4, § 1, onder 2, dan ook moet worden uitgelegd in een zin die eigen is aan de Gemeenschappelijke Bepalingen en niet naar het toepasselijke nationale recht ;

Ten aanzien van de tweede vraag :

15. Overwegende dat de Gemeenschappelijke Bepalingen, zoals uit de Franse tekst van artikel 4, § 1, onder 2, blijkt, als enig criterium bij het begrip "onderhouden" aangeven dat de in artikel 4, § 1, onder 1, bedoelde persoon het onderhoud van de bij hem inwonende verwant zelf met eigen penningen moet bekostigen ;

16. Overwegende dat een restrictieve uitlegging van artikel 4, § 1, onder 2, ertoe leidt aan te nemen dat aan de voorwaarde dat de inwonende bloed- of aanverwant wordt onderhouden, uitsluitend dan is voldaan indien diens onderhoud - op het moment van de gebeurtenis die leidt tot aansprakelijkheid van de bestuurder van het verzekerde motorrijtuig - in feite volledig voor rekening komt van een persoon als in artikel 4, § 1, onder 1, bedoeld ;

17. dat daarbij nog opmerking verdient dat de verzekeraar zich tegenover een slachtoffer alleen dan met vrucht op het uitsluitingsbeding vermag te beroepen, indien hij stelt en, zo nodig, bewijst dat aan deze voorwaarde is voldaan ;

18. Overwegende dat daaruit volgt dat op de tweede vraag moet worden geantwoord dat de in de inleiding tot de vragen weergegeven feiten op zichzelf geen uitsluiting geven over de vraag of de inwonende verwant al dan niet als onderhouden valt aan te merken ;

Ten aanzien van de derde vraag :

19. Overwegende dat uit het vorenstaande volgt dat alleen de situatie op het moment van de gebeurtenis die leidt tot aansprakelijkheid van de bestuurder van het verzekerde motorrijtuig, beslissend is ;

7.-

20. dat zulks echter niet uitsluit dat bij het beantwoorden van de vraag of aan voormelde voorwaarde is voldaan, betekenis kan toekomen aan na die gebeurtenis voorgevallen feiten, en de derde vraag in die zin moet worden beantwoord ;

TEN AANZIEN VAN DE KOSTEN :

21. Overwegende dat krachtens artikel 13 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, het Hof de kosten dient vast te stellen welke op de behandelingen voor het Hof zijn gevallen ;

22. dat voor het Hof geen kosten zijn gevallen ;

23. Uitspraak doende over de door het Hof van Cassatie van België bij arrest van 16 september 1988 gestelde vragen ;

24. Gelet op de conclusie van de Advocaat-Generaal E. Krings ;

VERKLAART VOOR RECHT :

Ten aanzien van de eerste vraag :

25. Het begrip "onderhouden" in artikel 4, § 1, onder 2, van de Gemeenschappelijke Bepalingen moet worden uitgelegd in een zin die eigen is aan die bepalingen, overeenkomstig hun strekking, en niet naar het toepasselijke nationale recht ;

Ten aanzien van de tweede vraag :

26. Aan de voorwaarde dat de inwonende bloed- of aanverwant wordt onderhouden, is uitsluitend dan voldaan indien het onderhoud van die verwant op het moment van de gebeurtenis die leidt tot aansprakelijkheid van de bestuurder van het verzekerde voertuig in feite volledig

voor rekening komt van een persoon als in artikel 4, § 1, onder 1, bedoeld. Hieruit volgt dat de in de inleiding tot de vragen weergegeven feiten op zichzelf geen uitsluitel geven over de vraag of de inwonende verwant al dan niet als "onderhouden" aan te merken valt ;

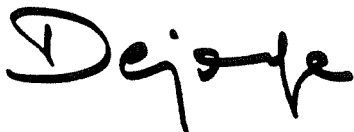
Ten aanzien van de derde vraag :

27. Voor de beantwoording van de vraag of sprake is van "onderhouden" worden in de zin van artikel 4, § 1, onder 2, van de Gemeenschappelijke Bepalingen, is alleen de situatie op het moment van de hiervoren onder nr. 26 bedoelde gebeurtenis beslissend. Zulks sluit niet uit dat bij het beantwoorden van de vraag of aan de in het begrip "onderhouden" gelegen voorwaarde is voldaan, betekenis kan toekomen aan na die gebeurtenis voorgevallen feiten.

Aldus gewezen door de heren F. Hess, president, R. Soetaert, eerste vice-president, S.K. Martens, tweede vice-president, O. Stranard, H.L.J. Roelvink, P. Kayser, R. Everling, rechters, P. Marchal, F.H.J. Mijnsen, plaatsvervangende rechters,

en uitgesproken ter openbare zitting te Brussel op 30 november 1990, door de heer P. Marchal, voornoemd, in aanwezigheid van de heren H. Lenaerts, plaatsvervangend advocaat-generaal, en C. Dejonge, waarnemend hoofdgriffier.

C. DEJONGE

P. MARCHAL

